

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zast. Mgr. Terezou Bártovou, LL.M., advokátkou se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/101827-917, a ze dne 30. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/103019-917, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2025, č. j. 4 Ad 14/2024-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Tereze Bártové, LL.M., advokátce se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši **10 140 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/101827-917 (dále jen „napadené rozhodnutí I.“), žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 16. 2. 2024, kterým prvoinstanční orgán žalobkyni nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí v souladu s § 21 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

[2] Rozhodnutím ze dne 30. 4. 2024, č. j. MPSV-2024/103019-917 (dále jen „napadené rozhodnutí II.“), žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 22. 2. 2024, kterým prvoinstanční orgán žalobkyni nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení v souladu s § 33 odst. 1 a 2 a § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[3] Žalobkyně se proti napadeným rozhodnutím bránila žalobou, kterou městský soud výše nadepsaným rozsudkem zamítl. Městský soud se neztotožnil se žalobní námitkou, dle které žalovaný v napadených rozhodnutích vycházel z nesprávných částek příjmů (konkrétně za měsíce listopad a prosinec roku 2023). Žalovaný vycházel z doložených podkladů, které byly součástí správního spisu, a dospěl ke správnému závěru, že žalobkyni nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, ani na doplatek na bydlení, a to za rozhodné období říjen až prosinec 2023, ani za rozhodné období leden 2024. Městský soud nepřisvědčil žalobní námitce, že žalobkyně je invalidní ve III. stupni, jelikož tuto skutečnost ničím neprokázala, ani námitce týkající se snížení normativních nákladů na bydlení, jelikož ty nebyly pro projednávanou věc relevantní. Závěrem vysvětlil smysl dávek pomoci v hmotné nouzi a rozdíl mezi příspěvkem na bydlení, doplatkem na bydlení a příspěvkem na živobytí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a požaduje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný dle stěžovatelky vycházel z nesprávného skutkového stavu, přestože v námitkách ve správním řízení i v žalobě opakovaně rozporovala chybné zjištění výše jejich příjmů. Žalovaný v napadeném rozhodnutí I. uvedl, že příjmy byly stanoveny na základě údajů z odvolání stěžovatelky, tyto údaje však neodpovídaly příjmům doloženým výplatnicemi a bankovními výpisy, které byly součástí správního spisu. Nesprávné určení příjmů mělo přímý dopad na výpočet dávek v hmotné nouzi, stěžovatelka tak přišla o výplatu dávek ve výši 57 436 Kč. Žalovaný neodůvodnil, proč při svém rozhodnutí opominul důkazy předložené stěžovatelkou, tento postup byl v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

[6] Stěžovatelka odkázala na § 3 odst. 1 písm. a) bod 3. zákona o pomoci v hmotné nouzi, uvedla, že od 15. 7. 2017 splňuje podmínky invalidity III. stupně, ke dni podání kasační stížnosti jí nebylo doručeno žádné rozhodnutí, které by její stupeň invalidity změnilo. Městský soud nepřihlédl ke stěžovatelkou výslovně namítané invaliditě ve III. stupni, což bylo zjištěno na základě posudku o invaliditě ze dne 14. 8. 2023, č. j. LPS/2023/851-P6_CSSZ. Došlo tak k porušení § 3 správního řádu.

[7] Dále stěžovatelka poukázala na to, že přiměřené náklady na bydlení byly v napadených rozhodnutích stanoveny nesprávně. Stanovená částka přiměřených nákladů ve výši 4 587 Kč neodpovídá obvyklým nákladům na bydlení v místě bydliště stěžovatelky v Praze 6, kde průměrná cena nájemného je vyšší než cena nájemného uvedeného v napadeném rozhodnutí II. V roce 2023 činila cena nájemného okolo 372 Kč/m², tedy celkem 9 672 Kč měsíčně za byt o rozloze 26 m². Žalovaný ani městský soud neuvedli, na základě čeho byla určena částka obvyklého nájemného. Stěžovatelka navrhla, aby zdejší soud přezkoumal správnost výpočtu přiměřených nákladů na bydlení v souladu s právními předpisy a místními podmínkami.

pokračování

[8] Závěrem stěžovatelka namítla, že městský soud nesprávně posoudil výši částky živobytí stěžovatelky. Dle napadených rozhodnutí tato částka činila 4 860 Kč, což odpovídá existenčnímu minimu jednotlivce, nicméně nebyla řádně zdůvodněna. V případě stěžovatelky nebylo prokázáno splnění podmínek uvedených v § 24 odst. 1 písm. b) a f) zákona o pomoci v hmotné nouzi pro to, aby částka živobytí byla snížena na existenční minimum. Nebylo zohledněno, že stěžovatelka je invalidní ve III. stupni, což její možnosti výkonu práce významně omezuje.

[9] Kasační stížnost je dle stěžovatelky přijatelná z důvodu zásadního pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení.

[10] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem, vysvětlil, jakým způsobem spočítal průměrný měsíční příjem stěžovatelky za rozhodné období, dále výpočet pro případ podstatného snížení příjmů, výpočet přiměřených nákladů na bydlení a jak pracoval s odůvodněnými náklady na bydlení. Částku živobytí stanovil dle částky životního minima, nikoliv dle částky existenčního minima. Stěžovatelce nevznikl nárok na příspěvek na živobytí a ani na doplatek na bydlení. Závěrem uvedl, že stěžovatelka neprokázala, že je invalidní ve III. stupni a ani neuvedla, jakým způsobem měla mít taková invalidita vliv na posouzení věci. Navrhl tedy kasační stížnosti zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud se následně zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Jedná se totiž o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.). K obsahu neurčitěho pojmu přesah vlastních zájmů stěžovatelky kasační soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém se nepřijatelností podrobně zabýval.

[13] Dle Nejvyššího správního soudu se kasační stížnost nedotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou tohoto soudu řešeny nebo jsou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikatorní odklon, zdejší soud ani neshledal v napadeném rozsudku zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti opakovaně namítá, že žalovaný vycházel z nesprávných údajů o jejích příjmech uvedených v jejím odvolání. Městský soud se s totožnou žalobní námitkou dostatečně a přesvědčivě vypořádal v bodě 23. a násl. napadeného rozsudku, kde konstatoval, že žalovaný nevycházel z nesprávných údajů uvedených v odvolání, a vysvětlil, na základě kterých skutečností byly brány v potaz částky příjmů za jednotlivé měsíce a proč byl takový postup žalovaného správný. Stěžovatelka tyto závěry blíže nezpochybňuje, proto kasační soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění

napadeného rozsudku (k možnosti přebírání již učiněných správných závěrů viz rozsudky NSS ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, novější ze dne 19. 8. 2022, č. j. 3 As 287/2020-34, odst. [13]). Současně kasační soud konstatuje, že žalovaný neopomenul doložené důkazy, tedy výpisy z bank a výplatnice. Naopak z napadeného rozhodnutí a rozsudku jasně vyplývá, že z nich vycházel, nicméně z nich vyvodil odlišné závěry o příjmech, než které zaujímá stěžovatelka.

[15] Dále dle kasačního soudu městský soud v bodě 51. napadeného rozsudku při posouzení věci správně nebral v potaz stěžovatelkou namítanou invaliditu ve III. stupni, jelikož toto tvrzení ve správních řízeních ani v soudním řízení nikterak neprokázala (blíže viz § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2021, č. j. 9 Ads 211/2019-27, odst. [19], a usnesení NSS ze dne 14. 12. 2017, č. j. 6 Ads 163/2017-46, odst. [15]). Pokud stěžovatelka odkazuje na posudek o invaliditě ze dne 14. 8. 2023, kterým měla být zjištěna invalidita III. stupně, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tento posudek ke kasační stížnosti nedoložila, stejně jako v předchozích řízeních. Žalovaný postupoval v souladu s ustálenou judikaturou, vycházel-li z vlastních skutkových zjištění, ze kterých nevyplývalo, že je stěžovatelka invalidní ve III. stupni (blíže viz rozsudky NSS ze dne 13. 7. 2022, č. j. 6 Ads 298/2021-38, odst. [33], a ze dne 31. 1. 2023, č. j. 2 Ads 147/2021-39, odst. [19]).

[16] Co se týče kasační námitky brojící proti nesprávnému stanovení částky přiměřených nákladů, které dle stěžovatelky neodpovídají obvyklým nákladům na bydlení, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, odst. [16], ve kterém vysvětluje rozdíl mezi odůvodněnými náklady na bydlení dle § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi a přiměřenými náklady na bydlení dle § 9 odst. 2 zmíněného zákona a způsob jejich výpočtu. Stěžovatelka dále zpochybňovala výši částky nájemného v místě obvyklém pro oblast Prahy 6 a Prahy 17 stanovenou v napadeném rozhodnutí II., která dle ní měla být stanovena vyšší. Kasační soud shledal, že tato částka (10 976 Kč) je ještě vyšší než částka, kterou stěžovatelka uvádí v kasační stížnosti jako správnou částku obvyklého nájemného (9 672 Kč). Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí a ani kasační soud neshledal žádný důvod, proč by odlišné určení částky obvyklého nájemného mělo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí II., resp. přiznání nároku na doplatek na bydlení.

[17] Závěrem stěžovatelka brojila proti stanovení částky živobytí, která jí byla vyměřena dle jejího tvrzení ve výši částky existenčního minima, tedy ve výši 4 860 Kč. Dle ní takový postup je možný pouze při splnění podmínek uvedených v § 24 odst. 1 písm. b) a f) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Nejvyšší správní soud s tímto tvrzením nesouhlasí, naopak se ztotožňuje s vyjádřením žalovaného a odůvodněním městského soudu v bodě 39. napadeného rozsudku, dle kterého částka živobytí stěžovatelky ve výši 4 860 Kč nebyla stanovena dle částky existenčního minima, ale dle částky životního minima. Z tohoto důvodu není nutné zkoumat podmínky vyměření částky živobytí dle existenčního minima.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Ze shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

pokračování

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci. Je tomu tak z toho důvodu, že při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí městského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. se neuplatní. Stěžovatelka v posuzované věci úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodováno ve věci důchodového pojištění, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení ani žalovaná.

[20] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 3. 2025, č. j. 9 Ads 35/2025-19, ustanovil zástupkyni stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti advokátku Mgr. Terezu Bártovou, LL.M. Hotové výdaje a odměnu ustanovené zástupkyně za zastupování stěžovatelky hradí stát (§ 35 odst. 10 a § 120 s. ř. s.). Ustanovená zástupkyně vyčíslila tři úkony právní služby, a to za první poradu se stěžovatelkou dne 8. 4. 2025 v délce přesahující jednu hodinu včetně převzetí a přípravy zastoupení, za další poradu se stěžovatelkou přesahující jednu hodinu a za sepsání kasační stížnosti.

[21] Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni přiznal odměnu za dva úkony právní služby, a to za první poradu se stěžovatelkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a za sepsání návrhu ve věci samé, kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovené zástupkyni nepřiznal odměnu za další poradu se stěžovatelkou, jelikož tento úkon nedoložila záznamem o jednání se stěžovatelkou (ustanovená zástupkyně doložila pouze záznam o poradě ze dne 8. 4. 2025). Při stanovení odměny za jeden úkon právní služby vyšel z tarifní hodnoty ve věci kasační stížnosti (§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu). Za dva úkony právní služby jde o částku 9 240 Kč (tj. 2 x 4 620 Kč), kterou je třeba zvýšit o 900 Kč (tj. 2 x 450 Kč), tedy o náhradu hotových výdajů vztahující se ke dvěma úkonům právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně není plátkyní daně z přidané hodnoty. Celková odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně tedy činí 10 140 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu